

3

Bir beden, iki yaşam

Zita ve Gita, Kırgızistan'da 1991 yılında, siyam ikizleri olarak dünyaya geldi. İkizlerin 2 gövdesi ve bu gövdenin altında 2 gelişmiş, bir de az gelişmiş olmak üzere 3 bacakları vardı. İkizler 12 yıl boyunca, bir bedende 2 farklı yaşamın mücadelesini verdi.

7

Zeka ve strateji oyunu: Toguz Korgool

Tarih boyunca göçebe bir hayat süren Kırgızların yaşadıkları zorluklar, verdikleri mücadeleler Toguz Korgool adlı zeka ve strateji oyununda hayat buluyor. Kırgızlara atalarından miras kalan bu oyunla gelecek kuşaklara güçlü ve zayıfın savaşı aktarılıyor.

4

Engelli olan bedenimiz değil; ruhumuz

Bişkek'te 2009 yılında kurulan Nazik Kadınlar Vakfı, her gün bir başka engelli kadına umut kapısı oluyor. Vakfın kurucusu Ukey Murataliyeva, bu yola kendisi gibi engelli kadınlara yardım edebilmek için çıktığını söylüyor. İlk zamanlarda küçük bir grupla çalışan Murataliyeva, şimdilerde her geçen gün daha fazla kadına ulaşarak başarı öyküsüne yenilerini ekliyor.

6

Aşkın kimyası

Aşk nedir, diye sorulduğunda genelde kalp akla gelir. Ama bilinenin aksine, aşk beyinde gelişen bir duygudur. Bu duygu öyle karmaşık bir kimyaya sahiptir ki; Mecnun'a çölleri aşırır, Kerem'e dağları deldirir. Aşık olanın yüzünü kızartır, kalbini daha hızlı attırır. Peki ama aşkın kimyası nedir, nasıl oluşur?

GAZETE Manas

2

KIRGIZISTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ UYGULAMA GAZETESİ

ŞUBAT 2018 / SAYI: 64

www.manas.edu.kg

29. Genç İletişimciler Yarışması'nda KTMÜ'ye 5 Ödül

İletişim fakültesi öğrencilerinin gelişimine destek vermek amacıyla Aydın Doğan Vakfı tarafından her yıl düzenlenen Genç İletişimciler Yarışması'nda Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ) İletişim Fakültesi öğrencileri 5 ödül aldı. Bu sene 29. kez düzenlenen Genç İletişimciler Yarışması Türkiye ve Türkiye dışındaki iletişim fakültesi öğrencileri tarafından oldukça ilgi gördü. Sadece lisans öğrencilerine açık olan yarışmaya öğrenciler 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde ortaya koydukları eserlerle başvuruda bulundu. Yarışmaya yazılı, görsel, işitsel, reklam, halkla ilişkiler ve internet yayıncılığı dallarında bin 87 öğrenci katıldı.

29. Genç İletişimciler Yarışması'nda KTMÜ'ye 5 Ödül

İletişim fakültesi öğrencilerinin gelişimine destek vermek amacıyla Aydın Doğan Vakfı tarafından her yıl düzenlenen Genç İletişimciler Yarışması'nda Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ) İletişim Fakültesi öğrencileri 5 ödül aldı.

Bu sene 29. kez düzenlenen Genç İletişimciler Yarışması Türkiye ve Türkiye dışındaki iletişim fakültesi öğrencileri tarafından oldukça ilgi gördü. Sadece lisans öğrencilerine açık olan yarışmaya öğrenciler 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde ortaya koydukları eserlerle başvuruda bulundu. Yarışmaya yazılı, görsel, işitsel, reklam, halkla ilişkiler ve internet yayıncılığı dallarında bin 87 öğrenci katıldı.

Yarışmanın Ödül Töreni, 28 Şubat'ta, İstanbul'da Yeditepe Üniversitesi'nin ev sahipliğinde gerçekleşti. Öğrencilerin büyük bir heyecanla sonuçların açıklanmasını beklediği törende, KTMÜ İletişim Fakültesi öğrencileri 4 dalda, 5 ödüle değer görüldü.

Radyo-Televizyon ve Sinema Bölümü, 2. sınıf öğrencisi Kayratbek Azimbayev, Yazılı Dal/Fotoğraf Kategorisi'nde Kora Kor isimli çalışmasıyla Birincilik Ödülü'nün sahibi oldu. Aynı bölümden Begim Coldubay Kızı ise Meydan Okumak isimli çalışmasıyla İkincilik Ödülü'ne değer görüldü. Birincilik ödülü sahibi Azimbayev, duygularını şu sözlerle anlattı; "46 üniversitenin iletişim fakültesinden gelen katılımcıların arasında Fotoğraf dalında birincilik ödülüne layık olacağımı hiç aklıma getirememiştim. Bu ödülü ülkem Kırgızistan ve ailem olarak gördüğüm Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi adına aldım."

Radyo-Televizyon ve Sinema Bölümü 2017 mezunu Kasiyet Kubanıçbek Kızı Oymok isimli belgesel çalışmasıyla, Bel-

gesel Kategorisi'nde İkincilik Ödülü'nün sahibi oldu. Ayrıca yarışmada Radyo-Televizyon ve Sinema Bölümü 4. sınıf öğrencisi İlgiz Şerniyaz Tursunbek Uulu, Avçı isimli çalışmasıyla Kısa Film Kategorisi'nde İkincilik Ödülü'ne, 4.sınıf öğrencisi Ayana Baytemirova, Yaz Tatili isimli çalışmasıyla Televizyon Haberi Kategorisi'nde Üçüncülük Ödülü'ne değer görüldü. Böyle bir yarışmada değil ödül almanın, yarışmanın ve ödül törenine katılmanın bile oldukça heyecan verici bir duygu olduğunu belirten Baytemirova; "Ödül alan çalışmamın çekimlerini yaz aylarında yaklaşık 40 derecede, herkesin tatil yaptığı bir dönemde gerçekleştirdim. Yarışma sonunda herkesin emeğinin karşılığını alacağına inancım tamdı. Festival dolayısıyla çok güzel insanlarla tanıştım. Özellikle, ödül töreninde, onlarca üniversite arasından Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nin ve adımın anons edilmesi çok gurur vericiydi. Bana bu mutluluğu yaşatan aileme, fakülteme ve üniversiteme çok teşekkür ediyorum." dedi.

Organizasyon kapsamında ödül alan öğrenciler, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi İletişim Fakültesi bünyesinde ödüle değer çalışmaların ortaya çıkması için hiçbir desteğini esirgemeyen, fiziki ve teknik her türlü imkânı kendilerine sunan Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Sebahattin Balcı'ya, Fakülte Dekanı Prof.Dr. Hamza Çakır'a ve Fakülte öğretim üyelerine de teşekkürlerini sundular.

İletişim Fakültesi'ne Siyer Vakfı'ndan Ödül

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo-Televizyon ve Sinema Bölümü Mezunları, Siyer Vakfı'ndan bir kez daha ödül aldı.

Vakıf tarafından bu yıl dördüncüsü düzenlenen "Alemlere Rahmet Uluslararası Kısa Film Yarışması"na çeşitli ülkelerden 175 kısa film katıldı. Festivalde Radyo-Televizyon ve Sinema Bölümü Mezunları Askar Nurakun uulu "Sinema Aşığı" adlı kısa filmiyle 'sponsor özel ödülü'nün, Meerim Dogdurbekova "Bakıt" adlı kısa filmiyle 'jüri özel ödülü'nün, Saltanat Zarnayeva ise "Ev" adlı kısa filmiyle 'üçüncülük ödülü'nün sahibi oldu.

Bu yıl, "En Güzel'in Sözleri" temasıyla yapılan yarışmanın ödül töreni, İstanbul'da bulunan Haliç Kongre Merkezi'nde 18 Şubat 2018'de gerçekleştirildi.

Geçen sene aynı festivalde Radyo-Televizyon ve Sinema Bölümü Mezunu Kasiyet Kubanıçbekova "Yalnızlık" isimli kısa filmi ile 'birincilik ödülü'ne layık görülmüştü.

Ödül törenine Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanı Prof. Dr. Numan Kurtulmuş da katıldı. Kur'an-ı Kerim tilavetiyle başlayan törende konuşan Kültür ve Turizm Bakanı Numan Kurtulmuş, yarışmayı 4 yıldır ilgiyle takip ettiğini belirterek, etkinliğin geleneksel hale gelmesini temenni etti. Bakan Numan Kurtulmuş, son 2 asırdır Türk topraklarında fikir, kültür, sanat, edebiyat, siyaset, teknoloji ve ekonomi alanında bir mücadele olduğuna işaret ederek, "Bu mücadelenin ana ekseni, bizim milli kültürel bağımsızlık mücadelemizdir. Bu mücadeleyi kuvvetli bir şekilde verebildiğimiz oranda, bu mücadelede gücümüzü arttırdığımızda ekonomide de siyasette de teknolojiye de ileriye doğru gidiyoruz." diye konuştu. Yarışmanın konusuna da değinen Kurtulmuş, "Alemlere rahmet Efendimiz'in, günümüz insanına anlatılması için bu yarışmayı yapıyoruz. Hz. Peygamber'i sevmek, Allah'ı sevmek; sadece kuru bir sözden ya da Kelime-i Şehadette ifade edilen diliyle ikrar, kalbiyle tasdik ettiğimiz sözlerden ibaret değildir. Allah'ı, Hz. Peygamber'i sevmek, Peygamber'in hayatını kendimize örnek almak ve onun hayatı çerçevesinde dünyayı anlamlandırmakla mümkündür." dedi.

Bir beden, iki yaşam

Zita ve Gita, Kırgızistan'da 1991 yılında, siyam ikizleri olarak dünyaya geldi. İkizlerin 2 gövdesi ve bu gövdenin altında 2 gelişmiş, bir de az gelişmiş olmak üzere 3 bacakları vardı. İkizler 12 yıl boyunca, bir bedende 2 farklı yaşamın mücadelesini verdi. 2003 yılında, Rusya'da 12 saat süren bir operasyonun ardından bedenleri birbirinden ayrıldı, ikizlere protez bir bacak daha takıldı. 2015'de, ikizlerden Zita hayatını kaybetti. Gita ise kardeşiyle bir bedende başladığı hayat mücadelesine tek beden olarak devam etti. Zita ve Gita'nın yürek burkan hikâyelerini ve bir annenin çocukları için verdiği mücadeleyi ikizlerin annesi Zumriyat Rezahanova ile konuştuk.

İlk neler hissettiniz, neler yaşadınız?

Hamileyken bu durumdan haberdar değildim. Ben de her anne adayı gibi heyecanla çocuklarımı kucacıma almayı bekliyordum. Doğum esnasında bir şeylerin ters gittiğini anladım. İkizleri birbirine yapışık görünce bayılmışım. Kendime geldiğimde çocuklarım küveze alınmıştı ve uzun süre de orada kaldılar. Doktorlar en fazla 1 yıl yaşayacaklarını söyledi. Daha 25 yaşındaydım ve yüküm çok ağırdı; ama bununla sınırlı değildi. Çünkü çevrem de çocuklarımı kabullenemiyordu. Taburcu olduktan sonra onları eve bile getiremedim, engelli çocuklar evine bırakmak zorunda kaldım. Ben de çaresiz, yüreğimi onlarla bırakıp eve döndüm.

Buna nasıl dayandınız?

Annelik, bir insanın kendi hayatından vazgeçip bir başkası için yaşayacağı kadar güçlü bir duygu. Ben de çocuklarımdan sonra kendimi unuttum; hayatım onlardan ibaret oldu. Genç bir anne olarak 2 elbise ve bir yırtık botla hayatımın kaç yılını geçirdiğimi bilmiyorum. Çünkü tek gayem çocuklarımı yaşatmaktı; beni ayakta tutan da buydu. Ayrıca hep şükrettim. Özellikle Müslüman olduktan sonra, daha kötülerini düşünüp hayata daha bir inançla tutundum. Bugün olsa, yine aynı mücadeleyi aynı inançla verirdim.

İkizler 12 yaşında ameliyatla birbirlerinden ayrıldı. Ameliyat kararını nasıl verdiniz?

Gita ve Zita bir bedende iki farklı yaşam sürüyordu. Örneğin biri hasta oluyor, ateşleniyor ama diğeri sağlıklı bir şekilde devam ediyordu. Ya da biri evde televizyon seyretmek isterken diğeri dışarı çıkmak istiyordu. Ama bunlardan da önemlisi, vücutlarındaki bazı organlar tekti. Bir organla iki beden yaşamaya çalışıyorlardı. Ancak beraber yaşamaları kadar ameliyatla ayrılmaları da oldukça riskliydi. Dünya'da daha önce ameliyatla biyolojik olarak ayrılmak isteyen bir çok siyam ikizi vardı. Ancak bu ameliyatlardan çoğu başarısız oluyordu. Ayrıca ameliyatın yurtdışında olması gerekiyordu ve bu oldukça masraflı bir süreçti. Bizim ise bunu karşılayacak gücümüz yoktu.

Ne yaptınız, bu sorunu nasıl çözdünüz?

Annelik, insana müthiş bir cesaret veriyor. Bu cesaretle ulaşabildiğim her yere, herkese ulaşmaya çalıştım. Rusya'dan İspanya'ya, Almanya'dan Amerika'ya birçok ülkeden yardım istedim. Çoğu ülkeden de yardım çağırma cevap aldım. Ama hem coğrafi hem de kültürel olarak kendimi daha yakın hissettiğim için ameliyat için Rusya'ya gitmeye karar verdim.

Rusya'da işler umduğunuz gibi gitmemiş. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile görüşmüşsünüz.

Evet. Çünkü orada tedavi olmak için Rus vatanı olmak gerektiğini bilmiyordum. Ama kaybedecek zaman da yoktu. Ben de Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'e durumu anlatan bir mektup yazdım. Kendisi beni aradı ve kızlarımın tedavisi için ne gerekiyorsa yapılacağını, kendisinin konuyla bizzat ilgileceğini söyledi. Bunun üzerine süreç başladı. Kızlarım 12 saat süren bir ameliyat geçirdi. Ardından 43 gün hastanede kaldık. Ve kızlarım bir mucizeyi başararak sağ salim hastaneden ayrıldık.

Ya ameliyat sonrası?

Ameliyattan sonra kızlarım, ayrı birer kişi olarak hayatlarına devam etmenin mutluluğunu yaşadılar. Ancak her şey düzelmiş değildi. Bir takım sağlık problemlerimiz devam ediyordu. Zita bedensel olarak daha zayıf ve güçsüzdü. Nitekim doğduğu gün başlayan hayat mücadelesini ameliyattan 14 yıl sonra, 2015 yılında, çoklu organ yetmezliği nedeniyle kaybetti. Ama o güne kadar hep meta-netle durdu, "ben iyiyim, merak etme" dedi.

Bu süreçten Gita nasıl etkilendi?

İki kardeş ameliyat sonrasında biyolojik olarak ayrılma da sosyal ve psikolojik olarak hiç ayrılmamıştı aslında. Bu nedenle kardeşini kaybetmek Gita'yı çok etkiledi. Ama bu yaşananlar, şimdi ona yaşama gücü veriyor. Gita kendi yolunda çok başarılı biri. Okuldan arta kalan zamanlarını da Zita'nın anısına kurduğumuz engelli çocuklar merkezinde, onlara yardım ederek geçiriyor.

Bu engelli çocuklar merkezinden biraz bahsedebilir misiniz?

Bu merkezi Zita'nın anısını yaşatmak, hayalini gerçekleştirmek için kurduk. O hep engelli çocuklar için bir şeyler yapmak istiyordu. Çünkü doğduğu günden beri birilerinin yardımıyla hayatta kalabildiğimizi biliyordu. Kırgız Cumhuriyeti Sosyal Kalkınma Bakanlığı'nın desteğiyle 5-16 yaş arası engelli çocuklar için "Daha İyi Yaşam Hakkı" merkezini kurduk. Burada çocuklarımıza tek başına nasıl yaşayacaklarını öğretmeye çalışıyoruz. Bazen bir çocuğun bir şeyi çiğnemesi, başını kaldırması bile başarı sayılıyor. Ayrıca bu çocuklar için yardımseverler buluyorum. Kıyafet, protez, tekerlekli sandalye gibi ihtiyaç malzemelerini karşılamaya çalışıyorum. En önemlisi de onlara Zita adına masallar hediye ediyorum.

Fotoğraf:
Kasım Doğu Kılıç

Haber ve Tasarım:
Kübra Erbayrakçı

Haber ve Tasarım: Aigerim Akılbekova
Fotoğraf: Ramazan Çalayır

"Engelli olan bedenimiz değil; ruhumuz"

Bişkek'te 2009 yılında kurulan Nazik Kadınlar Vakfı, her gün bir başka engelli kadına umut kapısı oluyor. Vakfın kurucusu Ukey Murataliyeva, bu yola kendisi gibi engelli kadınlara yardım edebilmek için çıktığını söylüyor. İlk zamanlarda küçük bir grupla çalışan Murataliyeva, şimdilerde her geçen gün daha fazla kadına ulaşarak başarı öyküsüne yenilerini ekliyor.

Ukey Murataliyeva serebral felçli olarak dünyaya gelmiş bir kadın. Ancak bu durum, ne onun hayata tutunmasına engel olmuş ne de kararlı adımlarla büyük işler başarmasına. Murataliyeva, birçok kişinin aksine, hayata gelmesine de hayatta başardıklarına da mucize gözüyle bakıyor. Murataliyeva; "Dünyaya gelişim bir mucize. Çünkü stresli bir hamilelik sonucu 6 aylık doğmuşum. Kimse yaşayacağıma ihtimal vermemiş. O gün hayata tutunmak için verdiğim mücadele hiç bitmedi ve kadına şiddet bitene kadar, tüm kadınlar mutlu olana kadar da bitmeyecek." diyor.

En büyük engel; önyargı

Murataliyeva'nın hem bir kadın hem de bir engelli olarak karşılaştığı zorluklar onu bu konuda bir şeyler yapmaya itiyor. Kendi yaşadığı zorlukları başka kadınlar yaşamasın diye bir vakıf kuruyor. Nazik Kadınlar Vakfı adını taşıyan bu vakıf aracılığıyla engelli kadınlara maddi ve manevi yardımlarda bulunarak onların hayatlarına dokunuyor. Murataliyeva vakfı açma fikrini ve amacını şu sözlerle anlatıyor: "Bu vakfı açmaya karar verdiğimde henüz 20 yaşındaydım. Amacım engelli kadınlara hem haklarıyla ilgili bilgi vermek hem de ekonomik olarak kimseye bağımlı olmaksızın hayatta kalabilmeleri için destek olma. Vakfın kurulmasıyla birlikte ilk değişimi kendi içimizde yaşadık. Önce biz haklarımız konusunda bilinçlendik. Sonrasında da sıra çevremize geldi. Ancak bu çok kolay olmadı. Çünkü hem kadın hem de engelli olunca işiniz çok daha zor oluyor. İnsanlar sizin ne yaşadığınızdan habersiz size önyargılarla bakıyor. Bu önyargıları aşmak ise her şeyden çok daha zor."

Murataliyeva toplumdaki önyargıları kırmanın yolunun öncelikle engellilerin kendi içlerindeki önyargıları kırmaktan geçtiğini söylüyor. "Ben, yaşadığım şeyi bir sınav ya da ceza olarak görmüyorum. Öylesi içinde bulunduğum gerçeklikten bir kaçış olurdu. Oysa ben kendi gerçekliği-

mi kabul ediyorum ve onunla yüzleşiyorum. Aksi halde, insanların acıyan bakışlarının altında yaşamak zorunda kalırdım. Bu bakışlar engelli insanları ya hiç bir şey yapamayan ya da herhangi bir şey yaptığında kahraman ilan eden bakışlar. Bu bakışlara maruz kaldığımızda fiziki engelimizi unutuyor, ruhsal bir bunalım yaşıyoruz. Dolayısıyla engelli olan bedenimiz değil, ruhumuz oluyor."

Başarının anahtarı vazgeçmemek

Nazik Kadınlar Vakfı'nda başarının anahtarı vazgeçmemek. Vakıf olarak bu başarı yakalamak için çok mücadele verdiklerini ancak elde ettikleri sonucun herkes için memnuniyet verici olduğunu belirten

Murataliyeva; "Başarı istediğin şeyi yapmaktır. Ama söz konusu bizler gibi engelli kadınlar olduğunda, bu çok da kolay değildir. Bunun için öncelikle ekonomik özgürlüğünüzün olması gerekir. Vakıfta kadınlara dikiş-nakış kursları vererek ekonomik özgürlüklerini kazanacakları bir iş öğrettik. Atölyemizde birbirinden güzel ürünler ortaya çıkıyor. Örneğin eko çantalarımız gençler arasında çok beğeniliyor. Vakıf olarak 'bağımsız kadınlar' adı altında bir proje yaptık. Proje kapsamında diktiğimiz kıyafetler moda haftalarında sergilendi. Bu başarıya vazgeçmeyecek ulaştık."

Zaferimin mimarı annem ve babam

Nazik Kadınlar Vakfı ve burada üretilen projeler aracılığıyla önemli başarıları imza atan Murataliyeva, bunu anne ve babasına borçlu olduğunu söylüyor. "Annem ve babam engelliyim diye beni bir kenarda, her şeyden uzak büyütebilirlerdi. Ama onlar benim için mücadele etmeyi seçti. 5 yaşında resim yapmaya başladım. En iyisini yapmam için tüm boyaları önüme serdiler. Okullar, engelli olduğum için beni kabul etmediklerinde pes etmediler, dilekçeler yazarak sonuna kadar mücadele ettiler. Öğretmenlerim beni bir kenara ittiğinde sonuna kadar hakkımı aradılar. Şuan üniversitede okuyorsam, iyi bir tasarımcı olduysam, korkusuzca mücadele edebiliyorsam hep annem ve babam sayesinde."

Haber ve Tasarım:
Murat Kalendar

YOLLARIN KRALI

"Gideceğin yoldan eminsen, engeller dinlenme noktan olmaktan öteye gidemez" diyor Paulo Coelho. Bu söz, araba tutkunu Adem Kayacı'ya ilham kaynağı oluyor ve yollara düşüyor. 2011 yılından bu yana Türkiye-Kırgızistan arasında 100'den fazla gidip gelen Kayacı, aracıyla 500 000 km'den fazla yol yapıyor. Aracını yük gemileriyle Hazar Denizi'nden de geçiren Kayacı, her defasında farklı rotalar kullanarak tüm Orta Asya ülkelerini geziyor.

"Çılgın Adem"

Adem Kayacı, Ankara'da yaşamasına rağmen işi gereği sık sık Orta Asya ülkelerine seyahat ediyor. Bu seyahatlerden birinde eşiyile tanışıyor. Çift önceleri Ankara'da yaşıyor. Ancak eşinin ailesini ziyaret etmek için sık sık uçakla Kırgızistan'a gidip geliyor. 2011 yılında ise Kırgızistan'a taşınıyorlar. Ancak bu seferde Türkiye'ye gidiş gelişler başlıyor. Araba tutkunu olan Kayacı, bu yolculukları arabayla yapmak istiyor. Bu nedenle arkadaşları arasında Çılgın Adem ismi takılan Kayacı, o günden bu yana 5000 km'lik karayolunu arabasıyla defalarca kat ediyor.

Ali Usta'nın insanlık dersi

Kayacı'nın her yola çıkışı heybesinde biriktirdiği anılarına yenilerini ekliyor. Ama bu anılar her zaman iyi şeyler olmayabiliyor. Bu anılardan birini Kayacı şu sözlerle anlatıyor; "Farklı ülkeler görmek için her defasında farklı güzergâhlar kullanıyorum. Bir defasında da Hazar Denizi üzerinden Türkmenistan'a geçmek istedim. Ancak Hazar Denizi'ne ulaştığımda büyük yük gemilerinin özel araç taşımadığını, sadece tırları taşıdığını öğrendim. Bu tırlardan birinde yer bulabilmek için bir hafta beklemek zorunda kaldım. Sonunda Azerbaycan polislerinin iyi niyetleri sayesinde gemilerden birine binmeyi başardım. 1 günlük yolculuğun ardından Türkmenistan'a vardım."

Kayacı, bu yolculuklarda çok iyi insanlarla da tanıştığının altını çiziyor. İranlı oto tamircisi Ali Usta'yı anlatıyor. "İran'da arabam arıza yaptı. Türk kamyoncular aracılığıyla bir usta çağırdım. Bu, 19 yaşında Ali isimli bir ustaydı. Arabayı tamir etti. Ancak yaşı itibarıyla yaptığı işe çok da güvenemedim. Ama bu genç usta, emeğinin karşılığını benden almadı. 'biz misafirden para almazız. Bir sorun olursa nerde olursanız olun beni arayın dedi'. Onun bu sözleri laf olsun diye söylemediğini anlamam çok uzun sürmedi. Türkmenistan sınırına 20 km kala arabam tekrar bozuldu. Tek çare olarak Ali'yi aradım. Ali 8 saatlik bir yolculuğun ardından geldi ve arabamı tamir etti. Üstelik de yine hiçbir karşılık almadan."

Gürbulak Sınır Kapısı'ndaki ilk Kırgızistan plakalı özel araç

Bu yolculuklar Kayacı için farklı deneyimleri beraberinde getiriyor. Kayacı, Kırgızistan plakalı özel bir araçla Gürbulak Sınır Kapısı'ndan Türkiye'ye giriş yapan ilk kişi oluyor. Ama Kayacı için bu giriş oldukça sıkıntılı geçiyor. "Kırgızis-

tan'dan yeni aldığım bir araçla yola çıkmıştım 10 gün süren bir yolculuğun ardından Gürbulak Sınır Kapısı'na geldim. Polisler plakanın yurt dışı çıkış kaydının olmadığını söyleyerek beni içeri almadılar. Çözüm olarak da Kırgızistan'a dönerek kayıt yaptırmam gerektiğini söylediler. Bir anda gözümün önünden kat ettiğim 4500 km'lik yol geçti. Sonrasın-

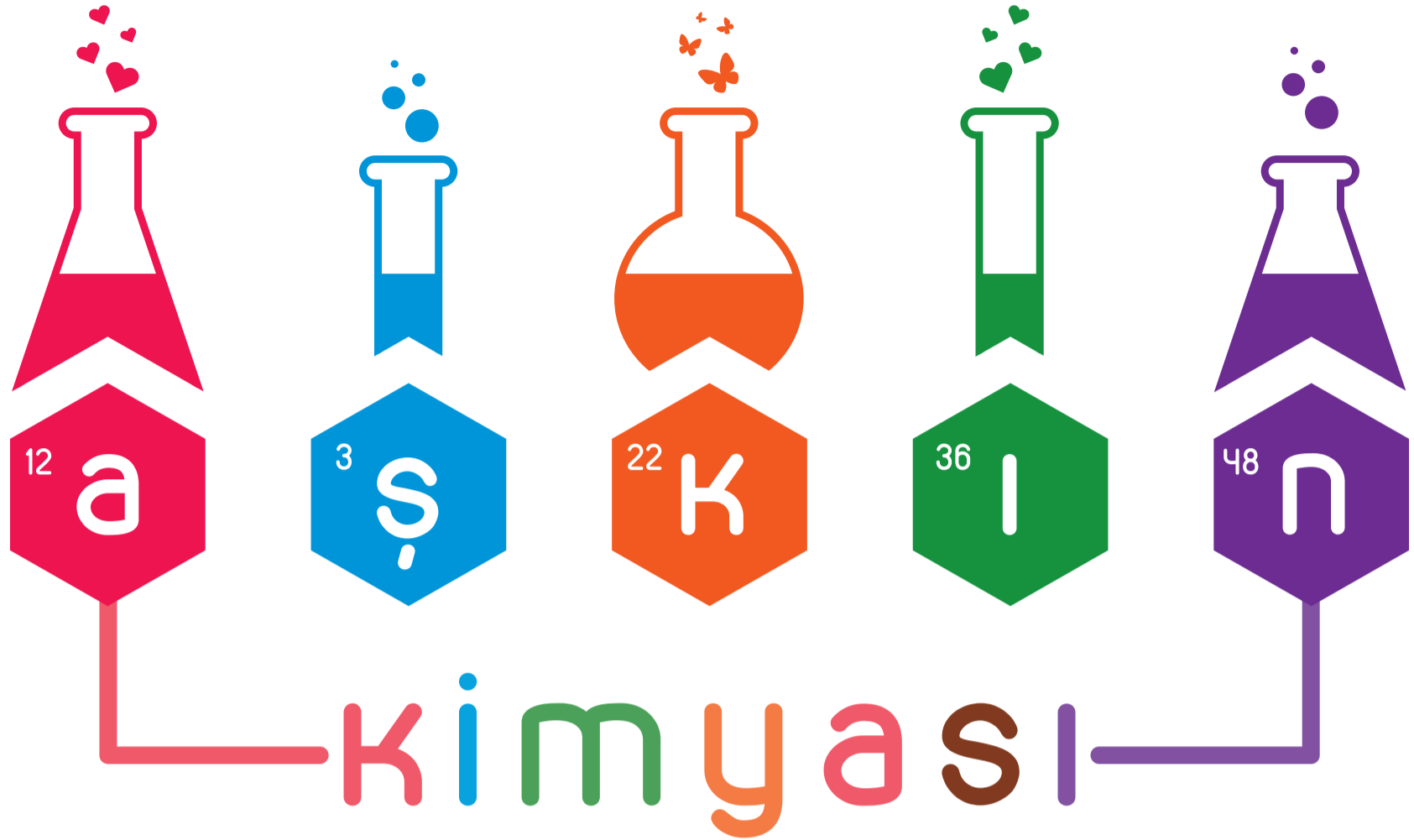

da Gümrük Bakanlığı'nı arayarak mağduriyetimizi bildirdik. Sınırdaki 1 günlük bekleyişin ardından sorunumuzu çözdüler ve ülkeye giriş yapabildik."

Eksi 15 derecede çölün ortasında mahsur kaldım

Kayacı, kendisi gibi arabayla uzun yol yapacaklara da bazı tavsiyelerde bulunuyor. Öncelikle arabalarının bakımlarını yaptırmalarını tavsiye ediyor. Ayrıca yol güzergâhlarını önceden belirleyerek hangi ülkelerden geçeceklerini, bu ülkelerin giriş-çıkış için istedikleri resmi belgeleri ve diğer yasal prosedürleri mutlaka önceden öğrenmeleri gerek diyor. Bunlara ek olarak, ülkelerle ilgili çeşitli bilgiler edinmenin de yararlı olacağını söylüyor. Örneğin, ülkede konuşulan dil, ülkenin para birimi, yol durumu, yabancılara karşı davranışları ve hatta yemekleriyle ilgili bilgi alınmalı diyor. Ancak tüm bunlara rağmen, görünmez kazaların her an her yerde yaşanabileceğinin de altını çiziyor ve ekliyor; "Bir keresinde Türkmenistan'ın Türkmenabat bölgesinde, uçsuz bucaksız bir çölün ortasında mahsur kaldım. Gece saat 12 civarı ve sıcaklık -15 derecelerdeydi. Karanlıktan dolayı yoldaki çukuru görememiştim. Arabam kendini kilitledi. Etrafta yardım isteyebileceğim kimse yoktu. Uykü tulumumun içine girdim ve birilerinin gelmesini bekledim. Sabah Kırgızistan-Oş Devlet Üniversitesi'nde okuyan Türkmen bir delikanlı beni uyandırdı. Kırgız plakasını görünce heyecanlanmış ve yanıma gelmiş. Onun yardımıyla arabamı tamir ettirdim ve yeni maceralara doğru yola çıktım."

Aşk nedir, diye sorulduğunda genelde kalp akla gelir. Ama bilinenin aksine, aşk beyinde gelişen bir duygudur. Bu duygu öyle karmaşık bir kimyaya sahiptir ki: Mecnun'a çölleri aştıtır, Kerem'e dağları deldirir. Âşık olanın yüzünü kızartır, kalbini daha hızlı attırır. Peki ama aşkın kimyası nedir, nasıl oluşur?

Hormonların kadar âşkınsın!

Aşkın oldukça karmaşık bir kimyası var. Bu kimya, daha çok vücudumuzdaki moleküllerin etkileşimi ile ortaya çıkıyor. Bu da genelde 3 evrede oluyor. Dr. Anara Alibaeva bu evreleri şöyle açıklıyor: " Bu evreler sağlıklı bir bireyde yaşanır. Yaşanılan duyguların yoğunluğunda daha çok kişinin hormonlarının ne kadar çalıştığı önemlidir. İlk aşama, aşkın ortaya çıkmasıyla başlayan büyülenme aşamasıdır. Bu aşamada vücutta fizyolojik olarak başlayan ilk değişim, vücuttaki feniletilamin hormonunun salgılanmasıdır. Bu hormon aşkın molekülüdür. Karındaki kelebek uçmalarının, bulutların üzerinde uçmanın, anlamsız gülümsemelerin nedeni hep bu hormondur. İkinci aşama, vücutta nörepinefrin salgılanmasıdır. Bu salgılanma sonucu kalp atışları hızlanır, ter bezleri daha hızlı çalışır ve iştah kapanır. Son aşama ise vücudun dopamin salgılanmasıdır. Mutluluk hormonu olarak da bilinen dopamin, kişinin daha canlı, daha enerjik ve heyecanlı bir hale gelmesine neden olur. Bu aşamaların sonunda yaşanan değişimle, kişinin gözü âşık olduğu kişiden başka kimseyi görmez olur."

Âşık olamıyorsan çikolata ye!

Vücudumuzda aşkı başlatan feniletilamin hormonu, aslında bizlere çok da yabancı değil. Çikolata yediğimizde de vücudumuz bu hormonu salgılıyor. Ancak bu durumun sonuçları kişiden kişiye değişiyor. Hormon fonksiyonları düzensiz olan kişiler bu durumdan daha çok etkilenirken, tüm hormonları normal düzeyde olan kişiler pek de etkilenmiyor. Yani, kişinin hormon fonksiyonları düzensizse ne çikolata ne de aşk fayda etmiyor.

İlişkilerdeki heyecanı bitiren endorfin hormonu

Büyük bir heyecanla başlayan duygusal ilişkiler, çoğu zaman heyecanını yitirerek monotonluğa dönüşüyor. Birçok kişinin şikâyet ettiği ve anlam veremediği bu durum, ilişkilerin eskimesinden ya da sıradanlaşmasından kaynaklanmıyor. Bunun nedeni de vücudumuzdaki hormonlar. Bizler gibi hormonlarımızın da yeni duruma uyum sağlama süreci yaşadığını ve bu süreç sonunda yeni duruma alışarak rutine döndüğünü söyleyen Dr. Alibaeva; " Bu durum aşk için de geçerli. Vücut aşk duygusuna alıştıktan sonra eski rutinine dönüşüyor. Adaptasyon süresi herkeste aynı olmamakla birlikte genelde 8 ay ile 3 yıl arasında değişiyor. Eğer yaşanan duygu gerçek bir aşk ise, bu aşamada devreye endorfin hormonu giriyor. Kişi sevdiğini ve sevildiğini bu hormon salgılanmaya devam ediyor. Endorfin hormonu salgılandığında da güven, sakinlik, bağımlılık duyguları gelişiyor. Aşkı heyecanlı kılan kalp çarpıntıları ve yüz kızarmaları yerini dingin duygulara bırakıyor. İlişkide sakin ve huzurlu bir dönem başlıyor. Sevginin önemi artarken, aşkın büyümesi zamanla azalıyor."

Oksitosin ile bu dünyada cennet yaşanabilir

Duygusal ilişkilerde huzur ve güven duygusunu hâkim kılan oksitosin hormonu. Bu hormon, ilişkilerde koşulsuz sevgi, güven ve bağlanma duygularının gelişmesini sağlıyor. Ancak bu durum, yaş ve cinsiyet gibi fizyolojik farklılıklara göre değişebiliyor. Örneğin gençler orta yaş ve üzerinelere; kadınlar erkeklere göre bu hormonun etkisinde daha fazla kalıyor ve daha çok duygusal oluyorlar.

Aşkın ilacı zaman

Aşk, fizyolojik olarak vücudumuzu etkilediği kadar psikolojik olarak da ruhumuzu etkiliyor. Aşkın hayatta yaşanabilecek en güzel duygulardan biri olduğunu söyleyen Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü Öğretim Görevlisi Dr. Kadian Boobekova; "Aşk, insanın kendisiyle barışık olduğu bir dönemdir. Ancak bu barışıklık hali ne yazık ki geçicidir. Aşkın bitmesiyle insanlar kendilerinde bir eksiklik hissi yaşar. Bu his depresyona kadar gidebilir. Bu noktada zaman tek ilaçtır. Zamanla tüm yaşananlar unutulur ve yeniden âşık olunabilir."

Zeka ve strateji oyunu: Toguz Korgool

Tarih boyunca göçebe bir hayat süren Kırgızların yaşadıkları zorluklar, verdikleri mücadeleler Toguz Korgool adlı zeka ve strateji oyununda hayat buluyor. Kırgızlara atalarından miras kalan bu oyunla gelecek kuşaklara güçlü ve zayıfın savaşı aktarılıyor. Oyun, düşmana karşı tek tek değil, birlikte hareket edilmesi gerektiği mesajını veriyor.

Haber ve Tasarım:
Samira Şaripova

Toguz Korgool, üzerinde 20 çukurun yer aldığı bir oyun tahtasında oynanıyor. Oyun için 162 taş gerekiyor. Oyunda birden dokuz'a kadar farklı sayıdaki taşlar çukurlara yerleştiriliyor. İlk çağlarda Orta Asya'da var olan Saklar ve Hunlar'dan günümüze kadar ulaşan, 3 bin yıllık tarihe sahip Toguz Korgool, başta Kırgızistan olmak üzere Kazakistan, Özbekistan gibi birçok Orta Asya ülkesinde büyük ilgi görüyor. Toguz Korgool adıyla Kırgızların milli halk oyunu olarak kabul edilen oyun Kazakistan'da ve Türkiye'de Dokuz Kumalak, Moğolistan'da ise Esen Korgool adıyla biliniyor.

Toguz Korgool nasıl oynanır?

Toguz Korgool oyunu matematiksel açıdan bakıldığında sayıları birbirine eklemeyi, birbirinden eksiltmeyi öğretir; çift ve tek sayının farklılıklarını anlatır, doğadaki mesafeyi ve yönü ayırt edebilmemize yardım eder. Psikolojik açıdan ele alındığında ise rakibe karşı hamlesel üstünlük kurmayı geliştirir. Oyun, özel olarak hazırlanmış bir oyun tahtasında iki kişi arasında oynanır. Oyun tahtası 18 çukur, 162 taş ve kazanılan taşları koymak için ortadaki iki büyük çukurdan ibarettir. Yani, her iki oyuncu 9 çukur, 81 taş, bir hazine olmak üzere oyun tahtasını paylaşır. Bu oyunun amacı, zihin gücüyle türlü yöntemler kullanarak ve düşünme kabiliyetinden yararlanarak 82 ya da daha fazla taşı kazanmaktır. Eğer her iki taraf 81 taş toplarsa, oyun berabere sonuçlanır.

Oyuna başlama ve hamle yapma

Oyuna kimin önce başlayacağını belirlemek için kura çekilir. Hamle, oyuncular tarafından sırayla gerçekleştirilir. Hamleler herhangi bir çukurdaki taşların sadece birini yerinde bırakarak, soldan sağa doğru

teker teker her çukura bir taş koyarak gerçekleştirilir. Taşlar diğer çukurlara bırakılırken çukur atlanmaz ve bir çukurdaki taşların sadece bir kısmını alarak oyun oynanmaz. Oyunda tek taş çukurda kalması şartıyla tüm taşlar alınmalıdır. Eğer son taşın bulunduğu çukurdaki taşların sayısı tek ise çift sayı olur. Bu durumda, bu çukurdaki taşların

hepsi kazanılır ve kendi hazinemize yerleştirilir. Eğer son taş karşı tarafın çift sayılı çukuruna denk gelir ve tek sayı olursa veya kendi tarafımızdaki çukurlardan birine denk gelirse, bu durumda taş kazanılmaz. Eğer çukurda tek taş varsa, kendi çukurumuza taş bırakmadan rakibin çukuruna konur. Böylece kendi çukurumuz boş kalır.

Oyunculara oyunun kurallarına göre bir buçuk saat verilir. Verilen bu süre zarfında 30 hamle yapılırsa ek olarak 30 dakika daha verilir.

Kale alma kuralları

Toguz Korgool oyununda kale almak için hamle yapıldığında son taş, karşı tarafın iki taşının bulunduğu çukura denk gelmeli ve onu üç taşa dönüştürmelidir. Böylece hem bu üç taş kazanılır hem de bu çukur oyuncunun kalesi kabul edilir. Bir hamlede sadece bir kale almak mümkündür. Her kalenin kendine ait adları vardır; 1.Ooz, 2.Tekildek, 3.At Öt-pös, 4.Caman Üy, 5.Bel Üy, 6.Dalı, 7.Eki Tiş Üy, 8.Kök Moyun, 9.Kuyruk Üy.

Kırgızistan'da ve dünyada Toguz Korgool oyunu

Bağımsızlık sonrası Kırgızistan'da milli oyunlara önem verilerek geliştirilmeye başlandı. 1992 yılında Kırgızistan Toguz Korgool Federasyonu kurularak bu oyunu tanıtmaya ve yayma faaliyetleri hızlandırıldı. 1994 yılında ise başkent Bişkek'te ilk Toguz Korgool Şampiyonası yapıldı. Günümüzde de çeşitli ülkelerin katılımıyla her yıl gençler ve profesyoneller kategorilerinde yarışmalar, uluslararası turnuvalar düzenleniyor. Ayrıca oyun, Kırgızistan Milli Eğitim Bakanlığı'nın yönergesiyle 2005 yılından bu yana okullarda öğretiliyor. Kırgızistan ve Kazakistan'da oyunun tüm dünyaya tanıtılması amacıyla Asya ve dünya şampiyonaları düzenleniyor. Uluslararası düzeyde ise 2008 yılından itibaren Londra ve Prag'da düzenlenen Dünya Entelektüel Oyunları Olimpiyatı'nın yarışma kategorileri içerisinde yer alıyor. Toguz Korgool, 2014 yılında düzenlenen 1.Dünya Göçebe Oyunları kapsamında da yer alarak birçok oyuncu tarafından oldukça ilgi gördü.

Manas Huzur'u Konuk Etti

Birçok etkinliğe ev sahipliği yapan Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, 15 Şubat'ta da Bişkek Huzurevi Sakinleri'ni ağırladı. İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü tarafından düzenlenen organizasyona KTMÜ Rektörü Prof.Dr. Sebahattin Balcı, Rektör Vekili Prof. Dr. Asılbek Kulmırzayev, İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hamza Çakır ve İletişim Fakültesi Öğretim Üyeleri katıldı.

Etkinlik kapsamında KTMÜ Sosyal Tesisleri'nde bir akşam yemeği düzenlendi. Güzeli Sanatlar Fakültesi Öğretim Üyeleri tarafından hazırlanan müzik dinletisi ile katılımcıların keyifli saatler geçirmesi sağlandı. Ama en büyük ilgiyi, Huzurevi Sakinleri'nin performansı gördü. Bişkek Huzurevi'nde yaşayanlar tarafından oluşturulan Dobuş adlı müzik grubu, şarkılarıyla ve danslarıyla izleyenleri kendilerine hayran bıraktı.

Gecede konuşan Rektör Prof. Dr. Balcı, Huzurevi Sakinleri'ni üniversitede konuk etmekten duyduğu memnuniyeti ifade ederek "Sizlerle bir araya gelmek bizim için büyük bir mutluluktur. Üniversitemiz toplum için var. Toplumun yararına olan her işte var. Siz değerli misafirlerimiz de toplumun en önemli kısmını oluşturuyorsunuz. Bu nedenle size olan sevgi ve saygımız sonsuz. Kapımız sizlere her zaman açık. Tekrar bir araya geleceğimizi bilmenizi ister, hepimize sağlıklı bir ömür dilerim." dedi.

Rektör Vekili Prof. Dr. Kulmırzayev ise Huzurevi Sakinleri'ne yönelik yaptığı konuşmada; "Sizler, Kırgızistan'ın gelişmesine ve kalkınmasına büyük katkıları olan insanlarsınız. Sizler saygıların en büyüğüne lâyıksınız. Her zamankinden farklı ve güzel bir gün yaşamamız için mensuplarımız elinden geldiğince bu etkinliğe katkı sağladı. Bizler burada gençlere bilimsel bilgiler öğretmenin yanı sıra, onların devlete ve topluma faydalı bireyler olmaları, büyüklerine her zaman saygılı davranmaları için de çalışıyoruz. Sizlere sağlık, mutluluk ve huzur diliyorum." dedi.

İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hamza Çakır da organizasyonun anlam ve önemine dikkat çekerek her toplumun, büyüklerine ve değerlerine karşı saygılı olması ve onları el üstünde tutması gerektiğini söyledi.

Bu anlamlı gece için KTMÜ'ye teşekkür eden Bişkek Huzurevi Müdürü Erkingül Kurmanaliyeva, bu gecenin iki kurum arasındaki ilk etkileşim olmadığını, yaklaşık 4 yıldan bu yana KTMÜ'nün her fırsatta kurumlarına destek olduğunu belirtti. Kurmanaliyeva, KTMÜ'nün yanlarında olduğunu bilmenin kendilerine güç ve huzur verdiğini dile getirerek başta Rektör Prof. Dr. Sebahattin Balcı olmak üzere tüm KTMÜ camiasına teşekkür etti. Gece, karşılıklı hediyeleşmenin ardından, hatıra fotoğrafı çekilmesiyle sona erdi.

'Mahşer'

Kırgızistan'ın Oş şehri, Nookat yakınlarında düzenlenen 'Alaman' at oyununa yaklaşık üç bin atlı katıldı. Kökbörü oyununun kuralı olarak adlandırabileceğimiz 'Alaman' da bölgelerden katılan gruplar yaklaşık 30 kiloluk Ulağı belirlenmiş alana taşımak için kıyasıya bir mücadele verirken ortaya bu 'mahşer-i' fotoğraflar çıktı.

18 Şubat 2018 Nookat, Kırgızistan

📷 Nurbek Aşırılı Uлуу

• **KTMÜ adına sahipleri**

Rektör Prof. Dr. Sebahattin Balcı
Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek
Kulmirzayev

• **Genel Yayın Yönetmeni**

Prof. Dr. Hamza Çakır

• **Yayın Koordinatörü**

Doç. Dr. Aslı Yurdigül

• **Sorumlu Müdür**

Öğr. Gör. Dr. Güلزada Stanaliyeva

• **Çeviri**

Öğr. Gör. Dr. Regina Camankulova

Araş. Gör. Dr. Topçugül

Narmamatova

Araş. Gör. Venera Narinova

• **Editör**

Banu Erdoğan Çakar

Zeki Okyay

• **Gazete Tasarımı**

Ravşan Abdullaev

• **Yazışma Bilgileri**

KTMÜ İletişim Fakültesi

Çal Yerleşkesi, Bişkek

Tel +996 (312) 492756/1164

Yerel Süreli Yayın №1389
"Rubikon" matbaasında 2000
adet basıldı.

"Рубикон" типографиясында
басылды. Нускасы 2000

Тел: +996 312 492756/1164

кампусу, Бишкек

факултети, Жал студенттик

КТМУ Коммуникация

• **Дарети**

Равшан Абдуллаев

• **Дизайнер**

Зекки Окай

Бану Эрдоган Чакар

• **Редакторлар**

Венера Наринова

Кенже илимий кызматкер

Топчугул Нарматовова

Кенже илимий кызматкер, док.

Жаманкулова

Улук окутман, док. Регина

• **Котормочулар**

Станалиева

Улук окутуучу, док. Гүлзада

• **Жооптуу редактор**

Доц. док. Асыл Кордигул

• **Басма сөз координатору**

Проф. док. Хамза Чакыр

• **Башкы редактор**

проф. док. Асылбек Кулмырзаев

Биринчи проректор,

Себахаттин Балжы

Ректор, проф. док.

• **КТМУнун атынан гезит ээси**

